

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobkyně: **Ruská federace**
prostřednictvím Velvyslanectví Ruské federace v ČR
sídlem Ukrajinských hrdinů 19/6, 160 00 Praha 6
zastoupená advokátem JUDr. Michalem Pacovským
sídlem Čelakovského sady 433/10, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 5. 2025, čj. 14709/25/5100-00460-804325, a čj. 14708/25/5100-00460-804325

takto:

- I. Žaloby se zamítají.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Předmět řízení

1. Finanční úřad pro hlavní město Prahu vyměřil žalobkyni dvěma platebními výměry ze dne 20. 12. 2023 daň z nemovitých věcí (pozemků a staveb v katastrálním území Bubeneč a Střešovice, obec Praha) ve vlastnictví žalobkyně na roky 2021 a 2022, a to za každý rok totožně 206 055 Kč. Žalobkyně podala proti platebním výměrům odvolání, o kterém

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

rozhodl žalovaný dvěma rozhodnutími ze dne 28. 5. 2025, čj. 14709/25/5100-00460-804325 (na zdaňovacího období roku 2022), čj. 14708/25/5100-00460-804325 (na zdaňovací období roku 2021) tak, že odvolání zamítl. Žalobkyně podala proti oběma rozhodnutím žalobu, soud řízení o těchto žalobách spojil.

2. Předmětem sporu před daňovými orgány i před soudem je otázka, zda jsou konkrétní nemovité věci v k. ú. Bubeneč a Střešovice ve vlastnictví žalobkyně osvobozeny od daně jako součásti diplomatické mise podle § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, resp. čl. 23 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích či podle čl. 32 Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích. Daňové orgány a soud se také zabývaly procesní otázkou zastoupení a jednání žalobkyně v daňovém řízení.

2. Průběh daňového řízení a napadená rozhodnutí

3. Výzvou ze dne 24. 11. 2022 vyzval Finanční úřad pro hlavní město Prahu žalobkyni k tomu, aby podala daňové přiznání k dani z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2022 v náhradní lhůtě do 15 dnů ode dne doručení výzvy. Totožně učinil výzvou ze dne 15. 12. 2022 k dani na období roku 2021. Výzvy se týkaly třiceti sedmi nemovitostí v katastrálním území Střešovice, obec Praha a v katastrálním území Bubeneč, obec Praha. Finanční úřad v obou výzvách uvedl, že dne 2. 11. 2022 obdržel podnět Ministerstva zahraničních věcí k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně na českém území. Ministerstvo zahraničních věcí v letech 2020 a 2021 oficiálně několika diplomatickými nótami (např. ze dne 26. 3. 2021 a ze dne 15. 6. 2021) informovalo žalobkyni o tom, že pod mezinárodně-právní ochranou podle Vídeňských dohod o diplomatických stycích budou nadále jen vybrané nemovitosti žalobkyně, a to areál Velvyslanectví Ruské federace a další budovy užívané velvyslanectvím, rezidence velvyslance, rezidence zástupce velvyslance a budovy Ruského střediska vědy a kultury. Ostatní nemovité věci ve vlastnictví žalobkyně na českém území ztratily diplomatický status podle českého práva, v důsledku čehož ztratily nárok na osvobození od daně z nemovitých věcí, a proto měla žalobkyně k vybraným nemovitostem povinnost podat daňové přiznání k dani z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2022 v termínu do 31. 1. 2022, resp. v termínu do 1. 2. 2021 na období roku 2021, což žalobkyně neučinila. Výzva k období roku 2022 byla žalobkyni doručena prostřednictvím Velvyslanectví Ruské federace dne 29. 11. 2022, a to verbální nótou Diplomatičeského protokolu Ministerstva zahraničních věcí, výzva k roku 2021 dne 22. 12. 2022, rovněž nótou.
4. Dne 28. 12. 2022 došlo Finančnímu úřadu pro hlavní město Prahu přiznání k dani z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2022, v němž byla označena jako poplatník daně právnická osoba Federální státní unitární podnik, IČO: 24663212, DIČ: CZ683346725 sídlem Na Zátorce 590/12, Praha 6 (dále také „podnik“), a to k některým pozemkům a stavbám v k. ú. Strašnice a Bubeneč v celkové výši 124 057 Kč. Přiznání podal pan Mikhail Sarukhanov, vedoucí odštěpného závodu.
5. V reakci na to požádal Finanční úřad pro hlavní město Prahu žalobkyni opět prostřednictvím jejího velvyslanectví, a to verbální nótou Ministerstva zahraničních věcí, o to, aby vyjasnila, kdo je oprávněn jednat jejím jménem v daňovém řízení. Finanční úřad vysvětlil, že poplatníkem daně z nemovitých věcí je jejich vlastník. Finanční úřad sice obdržel daňové přiznání k části nemovitých věcí ve vlastnictví žalobkyně od jiného subjektu, tento jiný subjekt se však jednak v daňovém přiznání sám označil za poplatníka, jednak nedoložil pověření k zastupování žalobkyně. Pokud takové zmocnění nebylo uděleno,

zastupuje žalobkyni v daňovém řízení Velvyslanectví Ruské federace. Výzva byla žalobkyni doručena dne 6. 2. 2023.

6. Dne 23. 3. 2023 obdržel finanční úřad odpověď podepsanou vedoucím odštěpného závodu Federální státní unitární podnik, „Podnik pro správu majetku v zahraničí“ Kanceláře prezidenta Ruské federace, která podle vedoucího potvrzuje právo podniku používat nemovitosti. K odpovědi podnik doložil Smlouvu o zřízení poživacího práva k nemovitostem v k. ú. Střešovice a Bubeneč ze dne 15. 6. 2022, uzavřenou mezi uvedeným podnikem a žalobkyní, a výpis z obchodního rejstříku.
7. Ke zdaňovacímu období roku 2021 pak Finanční úřad pro hlavní město Prahu žalobkyni sdělením ze dne 1. 11. 2023 informoval o tom, že jí bude za konkrétně označené pozemky a stavby o určené ploše doměřena daň z moci úřední v určené výši. Sdělení bylo žalobkyni doručeno prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí dne 9. 11. 2023. Dne 23. 11. 2023 žalobkyně již zastoupená advokátem vyjádřila nesouhlas s doměřením daně, jednak proto, že jí podle ní daňová povinnost nevznikla, jednak proto, že Federální státní unitární podnik na období roku 2021 daň zaplatil, k čemuž doložila výpis z účtu.
8. Dvěma platebními výměry ze dne 20. 12. 2023 vyměřil Finanční úřad pro hlavní město Prahu (dále také „správce daně“) žalobkyni daň z nemovitých věcí na roky 2021 a 2022, a to za každý rok totožně 206 055 Kč z těchto pozemků a staveb/jednotek:
 - v katastrálním území Střešovice, obec Praha: pozemek p. č. 961, stavba č. p. 584 na pozemku p. č. 960,
 - v katastrálním území Bubeneč, obec Praha: pozemek p. č. 159, pozemek p. č. 177, pozemek p. č. 174, pozemek p. č. 178, pozemek p. č. 185/1, pozemek p. č. 190, pozemek p. č. 221, pozemek p. č. 220, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 158, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 174, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 185/2, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 66/6, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 177, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 185/3, stavba bez č. p. na pozemku p. č. 190, stavba č. p. 43 na pozemku p. č. 176, stavba č. p. 286 na pozemku p. č. 157, stavba č. p. 392 na pozemku p. č. 173, stavba č. p. 590 na pozemku p. č. 184, stavba č. p. 667 na pozemku p. č. 189, stavba č. p. 38 na pozemku p. č. 70/6, stavba č. p. 39 na pozemku p. č. 70/5, stavba č. p. 621 na pozemku p. č. 220, stavba č. p. 1028 na pozemku p. č. 1228/2, stavba č. p. 1043 na pozemku p. č. 165/3, stavba č. p. 53 na pozemku p. č. 66/4, stavba č. p. 29 na pozemku p. č. 66/5, stavba č. p. 64 na pozemku p. č. 70/4, stavba č. p. 1068 na pozemku p. č. 107/2, stavba č. p. 30 na pozemku p. č. 66/7, stavba č. p. 1067 na pozemku p. č. 88, stavba č. p. 18 na pozemku p. č. 66/8, stavba č. p. 80 na pozemku p. č. 415, stavba č. p. 1054 na pozemku p. č. 1226/4.
9. Žalobkyně napadla platební výměry odvoláními. V obou totožně namítala, že správce daně nedoručoval prostřednictvím kontaktních míst v rozporu se zákonem č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a nezákonně neuznal zastoupení žalobkyně Federálním státním unitárním podnikem, který daň zaplatil k některým nemovitostem. Rozhodná skutečnost nemohla ani teoreticky nastat předtím, než byla zrušena předchozí usnesení vlády ČSSR dne 15. 5. 2023, platební výměr je v rozporu s platnými dvoustrannými mezinárodními ujednáními, jednostranná diplomatická nóta nemůže určovat charakter nemovitostí.
10. V odvolacím řízení žalovaný prováděl další dokazování, zejména vyjádřeními Ministerstva zahraničních věcí a jeho několika diplomatickými nótami adresovanými žalobkyni. Se

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zjištěnými skutečnostmi žalobkyni opakovaně seznámil a vyzval ji k vyjádření (naposled seznámením se zjištěnými skutečnostmi ze dne 11. 3. 2025), čehož žalobkyně opakovaně využila.

11. Žalovaný následně odvolání žalobkyně zamítl dvěma rozhodnutími ze dne 28. 5. 2025, čj. 14709/25/5100-00460-804325 (na zdaňovacího období roku 2022) a čj. 14708/25/5100-00460-804325 (na rok 2021). Žalovaný dospěl v obou téměř totožných rozhodnutích k závěru, že se na žalobkyni a nemovitosti, o nichž se vede toto řízení, nevztahuje osvobození od daně podle § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí a podle čl. 23 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, popř. podle čl. 32 Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích. Určení charakteru nemovitých věcí závisí na konkrétních krocích přijímajícího a vysílajícího státu a na používání nemovitostí pro účely diplomatické mise, v případě odlišných stanovisek posoudí plnění funkcí diplomatické mise přijímající stát. Správce daně i žalovaná u toho vycházejí z informací Ministerstva zahraničních věcí, které jediné je kompetentní jednostranně určovat diplomatický charakter nemovitých věcí, resp. vymezit místnosti mise. Ministerstvo zahraničních věcí vymezilo místnosti diplomatické mise žalobkyně nótami ze dne 27. 7. 2020, čj. 119446/2020-DP a ze dne 26. 3. 2021, čj. 109044-1/202-DP, a nemovitosti, o nichž se vede toto řízení, součástí mise nejsou. Rozhodný den pro konec uznávání diplomatického statusu Ministerstvo zahraničních věcí určilo na 28. 7. 2020. Žalovaný nevyhověl ani ostatním námitkám žalobkyně: správce daně správně doručoval písemnosti žalobkyni na adresu jejího velvyslanectví, žalobkyně nedoložila oprávnění Federálního státního unitárního podniku jednat za ni.

3. Žaloby

12. Proti rozhodnutím žalovaného ze dne 28. 5. 2025 podala žalobkyně dne 4. 8. 2025 žaloby s totožnou argumentací, soud proto řízení o nich spojil. Žalobkyně namítá, že správce daně v řízení předcházejícím vydání platebního výměru nepostupoval podle § 5 odst. 1 a 3 daňového řádu. Správce daně měl podle § 1 odst. 2 písm. a) a d) zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní požádat prostřednictvím Generálního finančního ředitelství partnerskou daňovou správu žalobkyně, aby sdělila, kdo je podle zákonů žalobkyně oprávněn jednat jejím jménem. Touto cestou měl správce daně žalobkyni doručovat i písemnosti. Takový postup odpovídá i čl. 26 Smlouvy o zamezení dvojího zdanění uzavřené mezi žalobkyní a Českou republikou. Úkolem diplomatické mise a jejího představitele není vypočítávat a přiznávat daně a poplatky, k tomu jsou určeny jiné orgány žalobkyně, podobně jako v České republice Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a další.
13. Žalobkyně dále namítá, že svěřila Federálnímu státnímu unitárnímu podniku správu některých nemovitých věcí a podnik je v souladu s právními předpisy žalobkyně oprávněn odvádět daň z tohoto majetku. Ačkoli žalobkyně s povinností hradit daň nesouhlasí, v reakci na výzvu správce daně dala žalobkyně podniku pokyn k tomu, aby podal daňové přiznání ke spravovaným nemovitostem. Podnik podal daňové přiznání a uhradil daň z nemovitých věcí za rok 2022 ve výši 124 057 Kč a dále podnik uhradil i daň z nemovitých věcí za rok 2021 ve stejné výši. Žalovaný nepřihlédl k daňovému přiznání ani k již uhrazené dani ze spravovaných nemovitostí, platební výměr je nesprávný.
14. Podle žalobkyně jí byla vyměřena daň k nemovitým věcem, které dlouhodobě a konzistentně požívají diplomatických či konzulárních výsad a imunit. Osvobozené

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

nemovitosti jsou ve smyslu čl. 1 písm. i) Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích používány pro účely mise či konzulární účely, konkrétně pro ubytování konzulárních pracovníků podle čl. 19 odst. 1 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR. Ministerstvo zahraničních věcí souhlasilo s diplomatickým postavením nemovitostí a až do 27. 7. 2020 nevznese žádné námitky. Tento souhlas nelze jednostranně odvolat. Vztahy mezi Českou republikou a žalobkyní upravuje bilaterální Smlouva o přátelských vztazích a spolupráci. Otázky týkající se nemovitých věcí žalobkyně na území České republiky žalobkyně byly dosud řešeny prostřednictvím dvoustranných expertních konzultací, které od roku 1997 probíhaly konzistentně. Jednostranná změna přístupu a vyměření daně jsou v rozporu s principem legitimního očekávání, bilaterální Konzulární úmluvou mezi ČSSR a SSSR, Vídeňskou úmluvou o diplomatických stycích, Smlouvou o přátelských vztazích a spolupráci, zásadou *pacta sunt servanda* i se zákonem o dani z nemovitých věcí. Nepřípustnost jednostranného vymezení či změny mise vyplývá i z rozsudku Mezinárodního soudního dvora OSN ze dne 11. 12. 2020, ve věci Rovníková Guinea proti Francii. Žalovaný se nevypořádal s námitkou žalobkyně, že osvobozené nemovitosti a k nim náležející pozemky byly osvobozeny od zdanění na základě usnesení vlády ČSSR ze dne 7. 9. 1978, 12. 6. 1973, 6. 5. 1982, 3. 5. 1978, 17. 9. 1970, zpravidla jako reciproční akty. Až usnesením ze dne 17. 5. 2023 vláda tato usnesení zrušila (usnesením ze č. 361), změna daňové povinnosti z tohoto důvodu nemohla nastat před 1. 1. 2024.

15. Žalobkyně navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí správce daně a žalovaného, popř. aby zrušil rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

4. Vyjádření žalovaného

16. Žalovaný setrval na svých dosavadních postojích, odkázal na konkrétní pasáže napadených rozhodnutí, které podle něj odpovídají i na většinu žalobních námitek, a navrhl, aby soud žaloby zamítl.
17. Doplnil, že zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní upravuje mechanismy spolupráce mezi daňovými správami, např. výměnu informací, doručování písemností nebo společné daňové kontroly. Stanovení daně z nemovitých věcí není takovou formou mezinárodní spolupráce, správce daně neměl důvod pro postup podle tohoto zákona. Žalobkyně nadto není rezidentem a nevztahuje se na ni Smlouva o zamezení dvojího zdanění. Žalovaná i správce daně postupovali v souladu s § 5 odst. 1 daňového řádu, žalobkyni zastupuje v České republice velvyslanec žalobkyně na základě Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích. Žalobkyně přes výzvu správce daně nedoložila pověření k zastupování, kterým by zmocnila jiný subjekt, aby ji zastupoval. Do dne 24. 11. 2023, v němž byla u správce daně uplatněna plná moc pro advokáta JUDr. Michala Pacovského, bylo jediným „zástupcem“ žalobkyně její velvyslanectví. Procesní způsobilost podléhá české právní úpravě (§ 24 daňového řádu).
18. Poplatníkem daně z nemovitých věcí je jejich vlastník. V daňovém přiznání na rok 2022, na které žalobkyně odkazuje, byl jako poplatník daně označen Federální státní unitární podnik. Ustanovení § 241 daňového řádu výslovně zakazuje přenos daňové povinnosti. Takto podané daňové přiznání správce daně nemohl přijmout jako daňové přiznání podané žalobkyní, nemohl přijmout ani úhradu daně podniku jako platbu daně z nemovitých věcí žalobkyně, a tuto platbu připsal na osobní daňový účet podniku.
19. Podle vyjádření Ministerstva zahraničních věcí velvyslanectví žalobkyně dlouho užívalo privilegia plynoucí z Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích na veškeré nemovité věci

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

na území České republiky. S ohledem na výrazné snížení počtu zaměstnanců žalobkyně bylo její velvyslanectví opakovaně vyzýváno, aby ruská strana doložila, k jakým účelům podle čl. 1 odst. 1 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích jsou nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně využívány. Ministerstvo nikdy neobdrželo od ruské strany žádné relevantní vyjádření, a dokonce bylo z veřejných zdrojů zjištěno, že jsou mnohé nemovité věci využívány ke komerčním účelům. Ministerstvo zahraničních věcí proto vymezilo místnosti mise nótami, na což má jako příslušný orgán přijímajícího státu právo, a to ke dni 28. 7. 2020. Samotnou nótu je třeba chápat jako osvědčení skutkového stavu a jako takovou ji použít jako důkazního prostředku, což správce daně a žalovaný učinili. Kompetencí žalovaného není určování diplomatického charakteru nemovitých věcí, žalovaný je vázán sdělením Ministerstva zahraničních věcí a nepřísluší mu činit si vlastní úsudek o souladu sdělení s mezinárodním právem.

5. Jednání

20. Při jednání, které se konalo dne 26. 5. 2026, žalobkyně v podrobnostech odkázala na žalobní argumentaci. Žalovaný rovněž setrval na svém procesním stanovisku a odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí i vyjádření k žalobám.
21. Soud provedl dokazování usneseními vlády ČSSR, které nejsou součástí daňových spisů a které žalobkyně doložila k žalobě.
22. Usnesením ze dne 3. 5. 1978 č. 145 vláda ČSSR souhlasila s návrhem na zajištění výstavy bytových jednotek velvyslanectví SSSR v Praze.
23. Usnesením ze dne 7. 9. 1978 č. 234 o zajištění výstavby bytových jednotek velvyslanectví SSSR v Praze vláda ČSSR souhlasila s výstavbou bytových jednotek velvyslanectví SSSR v Praze, dále souhlasila, že nebude použita platná soustava normativů a technicko-hospodářských ukazatelů, pozemky budou převedeny do bezplatného užívání sovětské straně a na nich vybudované objekty do vlastnictví SSSR.
24. Usnesením ze dne 17. 9. 1970 č. 226 o výstavbě objektů velvyslanectví SSSR v Praze vláda ČSSR vláda rozhodla o okolnostech výstavby bytových jednotek a budov velvyslanectví a o tom, že pokud již nebyly SSSR věnovány, budou převedeny do trvalého bezplatného užívání SSSR a postavené objekty budou vlastnictvím SSSR.
25. Usnesením ze dne 12. 6. 1973 č. 171 o zajištění výstavby výstavního pavilónu obchodního zastupitelství SSSR v Praze vláda vzala na vědomí převedení potřebného pozemku do bezplatného a trvalého užívání SSSR s tím, že vybudovaný pavilon bude ve vlastnictví SSSR a uložila odpovědným osobám zajistit organizační a technické zajištění výstavby.
26. V souvislosti s tímto usnesením mezi sebou uzavřeli dne 19. 11. 1974 smlouvu Správa služeb diplomatického sboru při ministerstvu zahraničních věcí ČSSR jako investor a Obchodní zastupitelství SSSR v ČSSR jako objednatel. Dle čl. II bodu 1 smlouvy předá investor objednateli do bezplatného a trvalého užívání pozemky č. 1226 a č. 2084 bez zatížení jakýmkoli daněmi.
27. Usnesením předsednictva vlády ČSSR ze dne 6. 5. 1982 č. 74 o zajištění výstavby bytových jednotek pro pracovníky obchodního zastupitelství SSSR v Praze předsednictvo souhlasilo s výstavbou 120 bytových jednotek v Praze pro pracovníky obchodního zastupitelství SSSR v ČSSR a s poskytnutím užívacích práv k pozemkům potřebných pro výstavbu a uložilo odpovědným osobám učinit v souvislosti s tím administrativní a organizační úkony.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

28. Usnesením vlády České republiky ze dne 17. 5. 2023 č. 361 (veřejně dostupným na portálu informačního systému ODoc) Úřadu vlády České republiky, o zrušení některých usnesení vlády ČSSR a předsednictva vlády ČSSR z let 1970 až 1982 týkajících se odevzdávání pozemků do užívání cizím zastupitelským úřadům vláda ČR zrušila mj. výše uvedená usnesení č. 226, 171, 234 a 74.

6. Posouzení věci

29. Soud ověřil, že žaloby byly podány včas, osobou k tomu oprávněnou a splňují všechny formální náležitosti na ně kladené. Dále přezkoumal napadená rozhodnutí i řízení, která jim předcházela, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadených rozhodnutí.
30. Soud dospěl závěru, že žaloby nejsou důvodné. Hlavní spornou otázkou je, zda jsou nemovitosti ve vlastnictvím žalobkyně osvobozeny od daně z nemovité věci jako místnosti diplomatické mise či konzulární místnosti. Touto otázkou se soud podrobně zabývá v části 6. 2. odůvodnění. Předtím se soud vypořádal s námitkou žalobkyně týkající se toho, s kým měl správce daně za žalobkyni jednat a jak měl naložit s úkony Federálního státního unitárního podniku v daňovém řízení (část 6. 1. odůvodnění)

6. 1. K oprávnění jednat jménem žalobkyně v daňovém řízení

31. Žalobkyně namítá, že s ní správce daně v daňovém řízení nekomunikoval prostřednictvím kontaktních míst. Správce daně měl podle žalobkyně na základě § 1 odst. 2 písm. a) a d) zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní prostřednictvím Generálního finančního ředitelství oslovit partnerskou daňovou správu žalobkyně a zjistit, kdo je podle zákonů žalobkyně oprávněn jednat jejím jménem. Touto cestou měl správce daně žalobkyni doručovat i písemnosti. Takový postup odpovídá i čl. 26 Smlouvy o zamezení dvojího zdanění uzavřenou mezi žalobkyní a Českou republikou. Úkolem diplomatické mise a jejího představitele podle žalobkyně není vypočítávat a přiznávat daně a poplatky, k tomu jsou určeny jiné orgány žalobkyně, podobně jako v České republice Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a další.
32. Předně soud uvádí, že procesní způsobilost daňových subjektů v daňovém řízení, a to i jiných států, se řídí podle českého právního řádu, jehož součástí jsou i mezinárodní smlouvy.
33. Procesní způsobilost v daňovém řízení upravuje § 24 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, podle něhož:

(1) Osoba zúčastněná na správě daní může při správě daní samostatně jednat v rozsahu, v jakém je svéprávná.

(2) Jménem právnické osoby je oprávněn při správě daní jednat její statutární orgán, nebo ten, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat.

(3) Právnická osoba je oprávněna pověřit svého zaměstnance nebo jinou fyzickou osobu, která vykonává činnost této právnické osoby, aby jednala jejím jménem před správcem daně v rozsahu tohoto pověření. Prokurista právnické osoby je při správě daní oprávněn jednat jejím jménem, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

(4) V téže věci může jménem právnické osoby současně jednat jen jedna fyzická osoba. V případě, kdy je pro jednání statutárního orgánu právnické osoby vyžadováno společné jednání více osob, jedná jejím jménem kterýkoliv člen tohoto statutárního orgánu.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

(5) Odstavce 3 a 4 se použijí obdobně pro jednání jménem podnikající fyzické osoby.

(6) Ustanovení týkající se právnických osob se použijí obdobně i na organizační složky státu nebo pobočky nebo jiné organizační složky obchodního závodu zahraniční osoby a na jiné jednotky, kterým zákon svěřuje výkon práv a povinností osob zúčastněných na správě daní.

34. Podle § 45 odst. 1 daňového řádu se právnické osobě se doručuje na adresu jejího sídla. Zahraniční právnické osobě se doručuje na adresu sídla pobočky nebo jiné organizační složky jejího obchodního závodu zřízené v České republice, týká-li se písemnost činnosti této pobočky nebo jiné organizační složky. Pro doručování orgánům veřejné moci se přiměřeně použijí ustanovení odstavců 1 až 4 (§ 45 odst. 5 daňového řádu).
35. Podle § 5 odst. 1 daňového řádu správce daně postupuje při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy (dále jen „právní předpis“). Zákonem se pro účely tohoto zákona rozumí též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu. Podle § 5 odst. 3 daňového řádu správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob (dále jen „osoba zúčastněná na správě daní“) v souladu s právními předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.
36. Podle § 8 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění do 31. 12. 2023
- (1) Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky.*
- (2) Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je, jde-li o zdanitelnou stavbu nebo zdanitelnou jednotku, která je*
- a) ve vlastnictví České republiky,*
 - 1. organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit s majetkem státu,*
 - 2. právnická osoba, která má právo užívat tuto zdanitelnou stavbu nebo zdanitelnou jednotku na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívací vztahy k majetku České republiky,*
 - b) ve svěřenském fondu, tento fond,*
 - c) v podílovém fondu, tento fond,*
 - d) ve fondu obhospodařovaném penzijní společností, tento fond.*
- (3) Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vždy nájemce nebo pachtýř u pronajaté nebo propachtované zdanitelné jednotky, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru, nebo zdanitelné stavby, s výjimkou budovy obytného domu, jsou-li*
- a) s nimi příslušné hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv, nebo*
 - b) převedené na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.*
37. Podobně podle § 3 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění do 31. 12. 2023
- (1) Poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku.*
- (2) Poplatníkem daně z pozemků je, jde-li o pozemek*
- a) ve vlastnictví České republiky,*

1. organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit s majetkem státu,

2. právnická osoba, která má právo užívat tento pozemek na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívací vztahy k majetku České republiky,

b) ve svěřenském fondu, tento fond,

c) v podílovém fondu, tento fond,

d) ve fondu obhospodařovaném penzijní společností, tento fond,

e) zatížený právem stavby, stavebník.

(3) Poplatníkem daně z pozemků je vždy nájemce nebo pachtýř u pronajatého nebo propachtovaného pozemku, je-li

a) evidovaný v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem,

b) s ním příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv, nebo

c) převedený na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

(4) Uživatel je poplatníkem daně z pozemků v případě, že vlastník pozemku není znám.

38. Podle čl. 3 písm. a) vyhlášky č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích (dále také „VÚDS“) je mimo jiné funkcí diplomatické mise zastupovat vysílající stát ve státě přijímajícím.

39. V nynější věci je daňovým subjektem – poplatníkem daně – Ruská federace jako vlastník nemovitostí (§ 8 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí). Daňový řád výslovně nepočítá s jiným subjektem jako s poplatníkem daně. Počítá sice s organizačními složkami českého státu, avšak na základě konkrétního zákonného zmocnění (např. § 7 zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích). Na procesní způsobilost žalobkyně je tedy třeba obdobně použít ustanovení týkající se právnických osob ve smyslu § 24 odst. 6 daňového řádu, a hledat oprávnění jednat jménem žalobkyně v jiném právním předpisu ve smyslu § 24 odst. 2 daňového řádu. Tímto jiným předpisem je Vídeňská úmluva o diplomatických stycích. Naopak jím nemohou být ruské právní předpisy. Stejně tak zákonem, který svěřuje výkon práv a povinností osob zúčastněných na správě daní ve smyslu § 24 odst. 6 daňového řádu, se myslí český předpis, případně mezinárodní smlouva (§ 5 odst. 1 daňového řádu), nikoli ruský předpis.

40. Funkcí diplomatické mise je mimo jiné zastupovat vysílající stát ve státě přijímajícím [čl. 3 písm. a) VÚDS]. Styky s orgány cizích států potom zabezpečuje Ministerstvo zahraničních věcí, které plní úkoly při zabezpečování styků s orgány cizích států v České republice a v zahraničí [§ 6 odst. 3 písm. d) a 6 odst. 2 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, dále také „kompetenční zákon“].

41. Pro řízení o soukromoprávních věcech u soudů či jiných českých orgánů veřejné moci upravuje doručování zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Ten v § 7 stanoví, že doručení cizím státům zprostředkuje Ministerstvo zahraničních věcí. Daňový řád takové výslovné pravidlo nestanoví, soud však nevidí důvod k tomu, aby správce daně postupoval v daňovém řízení odlišně, podklad k tomu vyplývá ze zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. Daňovým

subjektem je v projednávané věci Ruská federace, která je zastoupena diplomatickou misí – svým velvyslanectvím ve smyslu čl. 3 písm. a) VÚDS.

42. Žalobkyně se dovolává postupu podle zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní, ten se ale na projednávanou situaci nevztahuje. Tento zákon totiž upravuje mezinárodní spolupráci českého správce daně s jiným státem, resp. jeho příslušnými orgány (spočívající v přijímání nebo poskytování výměny informací na žádost, automatické výměny informací, výměny informací z vlastního podnětu, doručování písemností, účasti při úkonech, dílčích řízeních nebo jiných postupech správce daně, provádění souběžných daňových kontrol, nebo provádění společných daňových kontrol, viz § 2 tohoto zákona). Zákon č. 164/2013 Sb. tedy upravuje vztahy mezi státy, v nichž oba vystupují jako vykonavatelé veřejné moci vůči svým daňovým subjektům. To je situace odlišná od té nynější, v níž žalobkyně vystupuje v daňovém řízení jako poplatník daně, a to na základě toho, že je vlastníkem nemovitostí, které jsou předmětem daně. Žalobkyně tedy v daňovém řízení nejedná jako suverénní nositelka a vykonavatelka veřejné moci, ale jako právnická osoba, a její účastenství vyplývá původně ze soukromoprávního vztahu – vlastnictví nemovitostí.
43. Na věc se neuplatní ani Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, vyhlášená sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 278/1997 Sb., neboť žalobkyně není českým daňovým rezidentem ve smyslu čl. 1 a čl. 4 bodu 1 této smlouvy.
44. Soud tedy shrnuje dílčí závěr, že správce daně a žalovaný správně jednali v daňovém řízení s žalobkyní prostřednictvím jejího velvyslanectví v souladu s čl. 3 písm. a) VÚDS, a tomu doručovali prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí.
45. Pro tento závěr není podstatné, zda je úkolem ruské diplomatické mise a jejích představitelů činit daňové přiznání, velvyslanectví v daňovém řízení představuje jen subjekt, prostřednictvím kterého žalobkyně v řízení vystupuje. Žalobkyně se dále mohla nechat v řízení zastoupit zmocněncem dle své volby, čehož ostatně později využila a udělila plnou moc advokátovi.
46. Žalobkyně dále namítá, že svěřila odštěpnému závodu Federální státní unitární podnik, „Podnik pro správu majetku v zahraničí“ Kanceláře prezidenta Ruské federace, IČO: 24663212, DIČ: CZ683346725 sídlem Na Zátorce 590/12, Praha 6, správu některých nemovitých věcí ve svém vlastnictví. Podnik je podle žalobkyně v souladu s jejími právními předpisy oprávněn odvádět daň z tohoto majetku, což podle žalobkyně podnik učinil, podal za žalobkyni daňové přiznání za rok 2022 ve výši 124 057 Kč, tuto daň uhradil, a současně podnik uhradil i daň z nemovitých věcí za rok 2021 ve stejné výši (bez daňového přiznání, to za rok 2021 nepodal vůbec).
47. Ani těmto námitkám soud nepřisvědčil. Poplatníky daně z nemovitých věcí určuje závazně zákon o dani z nemovitých věcí, předpisy žalobkyně na toto určení nemají vliv. Obecným pravidlem je, že poplatníkem daně z pozemků je vlastník pozemku a poplatníkem ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky (§ 8 odst. 1 a § 3 odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí). Zákon sice v určitých situacích určuje jako plátce osoby odlišné od vlastníků (např. jde-li o nemovitosti ve vlastnictví České republiky, nemovitosti ve vlastnictví svěrenského či podílového fondu, hospodaří-li s nimi Státní pozemkový úřad nebo Správa státních hmotných rezerv apod.), na pozemky žalobkyně se však nevztahovala

žádná ze speciálních situací upravených v zákoně v rozhodné době; žalobkyně byla poplatníkem daně.

48. Z daňového spisu vyplývá, že dne 28. 12. 2022 došlo správci daně přiznání k dani z nemovitých věcí za zdaňovací období roku 2022, v němž byla označena jako poplatník daně právnická osoba Federální státní unitární podnik, IČO: 24663212, DIČ: CZ683346725 sídlem Na Zátorce 590/12, Praha 6, a to k některým pozemkům a stavbám v k. ú. Strašnice a Bubeneč v celkové výši 124 057 Kč. Přiznání podal pan Mikhail Sarukhanov, vedoucí odštěpného závodu. Správce daně v reakci na to vyzval žalobkyni (přípisem doručeným velvyslanectví žalobkyně prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí), aby vyjasnila, kdo je oprávněn jednat jejím jménem v daňovém řízení. Současně žalobkyni poučil o tom, že poplatníkem daně z nemovitých věcí je jejich vlastník, a že správce daně sice obdržel daňové přiznání k části nemovitých věcí ve vlastnictví žalobkyně od jiného subjektu, tento jiný subjekt se však jednak v daňovém přiznání sám označil za poplatníka, jednak nedoložil pověření k zastupování žalobkyně. Dne 23. 3. 2023 došla správci daně odpověď z datové schránky podniku. V odpovědi sdělil vedoucí odštěpného závodu pan Sarukhanov, že zasílá dokument potvrzující právo podniku používat nemovitosti žalobkyně, pro které byla dříve zaslána přiznání k dani z nemovitosti. K odpovědi byly přiloženy výpis z obchodního rejstříku a Smlouva o zřízení požívacího práva k nemovitostem ze dne 15. 6. 2022, uzavřená mezi žalobkyní zastoupenou jejím velvyslancem a podnikem. Správce daně další úkony nečinil a vydal platební výměr.
49. Soud konstatuje, že správce daně ani žalovaný nijak nepochybili a správně úkony učiněné podnikem nevyhodnotili jako úkony učiněné jménem žalobkyně a na její daňový účet. Z požívacího práva podniku nevyplývá jeho daňová povinnost k nemovitostem a požívací právo nemá žádný vliv na daňovou povinnost žalobkyně jako vlastníka nemovitosti. Žalobkyně přes konkrétní adresnou výzvu doručenou jí prostřednictvím jejího velvyslanectví nedoložila, že je podnik oprávněn vystupovat v daňovém řízení jejím jménem. Tato skutečnost nevyplývá ze smlouvy ze dne 15. 6. 2022, ani z jiných dokumentů obsažených ve správním spise. Podnik se v daňovém přiznání na rok 2022 sám označil za poplatníka. Ve vztahu ke zdaňovacímu období roku 2021 navíc podnik ani žádné daňové přiznání nepodal. Žalobkyně tvrdí a dokládá výpisem z účtu jen to, že podnik daň ve prospěch žalobkyně zaplatil. S těmito námitkami se již přílehavě vypořádal žalovaný v bodech 80 až 85 napadených rozhodnutí. Podle § 241 daňového řádu platí, že dohoda, podle níž daňovou povinnost ponese místo daňového subjektu zcela nebo částečně jiná osoba, není vůči správci daně účinná. Žalobkyně doložila správci daně společně s přípisem ze dne 23. 11. 2023, že z účtu podniku odešly dne 18. 1. 2023 dvě platby ve výši 124 057 Kč a 5 360 Kč s poznámkou „*Dan z nemovitých veci 2021 Praha*“, pod VS 683346725, což je daňové identifikační číslo podniku, a dále dne 29. 12. 2022 dvě platby v totožné výši pod totožným VS s poznámkou „*Dan z nemovitých veci 2022 Praha*“. Z tohoto výpisu z účtu nevyplývá, že podnik splnil, byť částečně, daňovou povinnost za žalobkyni. Soud opakuje, že žalobkyně nedoložila oprávnění podniku jednat jejím jménem, a současně nemohla přenést svou povinnost na někoho jiného jednajícího pod jeho vlastním jménem. To žalobkyně měla povinnost jednak daň tvrdit, jednak ji zaplatit, tato její povinnost je nepřenosná a žalobkyně ji nesplnila. Správce daně postupoval při jednání s žalobkyní podle zákona a VÚDS, předvídatelně a vstřícně v souladu s § 5 odst. 1 a 3 daňového řádu. Správce daně žalobkyni řádně doručoval písemnosti, upozornil ji na úkon podniku (podané daňové přiznání na rok 2022), který by mohl mít vztah k její věci, současně ale vysvětlil, že není jasné oprávnění podniku za žalobkyni jednat, a pokud žalobkyně toto

oprávnění nevyjasní, nebude správce daně s podnikem za žalobkyni jednat. Žalobkyně výzvě správce daně nevyhověla. Její žalobní námitky nejsou důvodné.

6. 2. *K určení místností diplomatického charakteru nemovitostí a jejich osvobození*

50. Podstatou sporu jsou především otázky, zda se na nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně vztahuje osvobození od daně jako na místnosti diplomatické mise, zda mohla Česká republika jako přijímající stát jednostranně odvolat diplomatickou či konzulární ochranu nemovitostí a k jakému okamžiku se tak stalo.
51. Podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí platí, že *od daně z pozemků jsou osvobozeny pozemky užívané diplomatickými zástupci pověřenými v České republice, konzuly z povolání a jinými osobami, které podle mezinárodního práva požívají diplomatických a konzulárních výsad a imunity, a to za předpokladu, že nejsou občany České republiky, a že je zaručena vzájemnost.*
52. Podle § 9 odst. 1 písm. c) zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí platí, že *od daně ze staveb a jednotek jsou osvobozeny zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví jiného státu užívané diplomatickými zástupci pověřenými v České republice, konzuly z povolání a jinými osobami, které podle mezinárodního práva požívají diplomatických a konzulárních výsad a imunity, a to za předpokladu, že nejsou občany České republiky, a že je zaručena vzájemnost.*
53. Podle čl. 23 vyhlášky č. 157/1964 Sb., o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích (dále také „VÚDS“)
 1. *Vysílající stát a šéf mise jsou osvobozeni od všech daní a dávek, celostátních, oblastních nebo místních, pokud jde o místnosti mise, jejichž jsou vlastníky nebo nájemci, ledaže se jedná o poplatky představující úplatu za služby skutečně prokázané.*
 2. *Vynětí ze zdanění uvedené v tomto článku se nevztahuje na takové daně a dávky, jež mají být podle zákonů přijímajícího státu placeny osobami, vstupujícími do smluvního poměru s vysílajícím státem nebo šéfem mise.*

Místnostmi mise se rozumí budovy nebo části budov a pozemky k nim přilehlé, bez ohledu na vlastnictví, jsou-li používány pro účely mise, včetně rezidence šéfa mise (čl. 1 bod i VÚDS).
54. Podle čl. 41 bodu 3 VÚDS *místností mise nesmí být používáno způsobem neslučitelným s funkcemi mise, jak jsou stanoveny touto Úmluvou nebo jinými pravidly obecného mezinárodního práva anebo zvláštními dohodami platnými mezi státem vysílajícím a přijímajícím.*
55. Podle čl. 32 vyhlášky č. 32/1969 Sb., o Vídeňské úmluvě o konzulárních stycích (dále také „VÚKS“)
 1. *Konzulární místnosti a rezidence vedoucího konzulárního úřadu z povolání, jichž je vysílající stát nebo kterákoliv osoba jednající jeho jménem vlastníkem nebo nájemcem, jsou osvobozeny od všech celostátních, oblastních nebo místních daní a poplatků, s výjimkou poplatků vybíraných za poskytování služeb.*
 2. *Daňové osvobození uvedené v odstavci 1 tohoto článku se nevztahuje na daně a poplatky, které mají podle zákona přijímajícího státu platit osoby vstupující do smluvního poměru s vysílajícím státem nebo s osobou jednající jeho jménem.*

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Konzulární místnosti jsou budovy nebo části budov a pozemky k nim příslušející, používané výlučně pro účely konzulárního úřadu, bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem [článek 1 bod 1 písm. j) VÚKS].

56. Podle čl. 4 VÚDS a obdobně čl. 72 VÚKS při použití ustanovení úmluv nebude přijímající stát činit rozdílu mezi jednotlivými státy. Za diskriminaci se však nepovažuje:
 - a) jestliže přijímající stát aplikuje některé z ustanovení omezené v důsledku omezené aplikace tohoto ustanovení vůči jeho misi ve vysílajícím státě;
 - b) jestliže na základě zvyklosti nebo dohody si státy vzájemně poskytují příznivější zacházení, než je požadováno ustanoveními této úmluvy.
57. Podle čl. 22 bodu 1 vyhlášky ministra zahraničních věcí č. 143/1973 Sb. o Konzulární úmluvě mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik (dále také „Konzulární úmluva mezi ČSSR a SSSR“) *přijímající stát neukládá a nevybírá žádné daně a poplatky z movitého majetku, který je vlastnictvím vysílajícího státu nebo který je v jeho držbě nebo užívání a je používán pro konzulární účely, a taktéž v souvislosti s nabytím takového majetku, které by v jiném případě vysílající stát byl povinen podle zákona platit.*
58. Podle čl. 19 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR platí, že
59. (1) *vysílající stát je osvobozen přijímajícím státem od veškerých daní a poplatků za:*

pozemek, budovy nebo části budov používané výhradně pro konzulární účely, včetně bytů konzulárních úředníků a zaměstnanců konzulárního úřadu, jestliže uvedený majetek je ve vlastnictví nebo v nájmu vysílajícího státu nebo fyzické nebo právnické osoby jednající jménem tohoto státu;

právní úkony nebo dokumenty týkající se získání uvedeného nemovitého majetku, pokud vysílající stát získává tento majetek výhradně pro konzulární účely.

(2) *Ustanovení bodu 1 tohoto článku se nevztahují na platby za poskytnuté služby.*
60. Osvobození pozemků, staveb a jednotek od daně upravují citované § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) zákona o dani z nemovitých věcí, které je třeba vykládat ve spojení s citovanými ustanoveními VÚDS a VÚKS a také Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR. Pro osvobození pozemků od daně podle § 4 odst. 1 písm. c) zákona o dani z nemovitých věcí je třeba, aby tyto pozemky byly užívány osobami, které podle mezinárodního práva požívají diplomatických a konzulárních výsad a imunity. Pro osvobození staveb a jednotek je třeba, aby šlo o nemovitosti ve vlastnictví jiného státu užívané osobami s diplomatickými a konzulárními výsadami a imunitami. VÚDS a VÚKS formulaci zákona o dani z nemovitých věcí přesně neodpovídá. Tyto rozdíly [mezi zněním § podle § 4 odst. 1 písm. c), a § 9 odst. 1 písm. c) zákona o dani z nemovitých věcí, čl. 23 VÚDS, čl. 32 VÚKS a také čl. 19 a 22 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR] však nejsou pro nynější věc podstatné. V projednávané věci byly zdaněny nemovitosti přímo ve vlastnictví žalobkyně a spor je o to, zda jsou tyto nemovitosti slovy zákona *užívány osobami, které podle mezinárodního práva požívají diplomatických a konzulárních výsad a imunity*. Pro odpověď na tuto otázku je klíčové určit, zda byly zdaněny nemovitosti v rozhodném období užívány pro konzulární či diplomatické účely.
61. Konzulární funkce podrobněji vyjmenovává čl. 5 VÚKS, diplomatické funkce čl. 3 VÚDS. Obecně se jedná o činnosti spojené s ochranou zájmu vysílajícího státu a jeho příslušníků

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

v přijímajícím státě v rozsahu dovoleném mezinárodním právem a v podpoře vzájemných vztahů mezi státy. Naopak se nejedná o obchodní činnost [což je patrné z výjimek, které se vztahují na tento typ činnosti, viz čl. 42, čl. 34 b) a d), čl. 31 a) VÚDS, čl. 57 bod 1 VÚKS i z preambule VÚDS, podle níž že účelem výsad a imunit není prospěch jednotlivce, nýbrž zajištění účinného výkonu funkcí diplomatických misí představujících státy].

62. Vídeňské úmluvy neupravují konkrétní postup a formu, jakým se určují místnosti mise a konzulární místnosti, uvedené neupravují ani jiné psané předpisy v českém právním řádu. Zřízení diplomatických styků mezi státy a stálých diplomatických misí se podle čl. 2 VÚDS děje *vzájemnou dohodou*. Konzulární úřad může být zřízen na území přijímajícího státu pouze s jeho souhlasem (čl. 4 bod 1 VÚKS). Ve vztahu ke chráněným místnostem upravují úmluvy jen to, že ke zřízení úřadovny mimo sídlo konzulárního úřadu či diplomatické mise je třeba výslovného předchozího souhlasu přijímajícího státu (čl. 12 VÚDS, čl. 4 bod 4 VÚKS). Pravidla k opačnému postupu, tedy odvolání souhlasu se zřízením chráněných místností, úmluvy neobsahují vůbec. Při chybějící úpravě se státy řídí mezinárodním obyčejovým právem (viz preambule VÚDS).
63. Nabýváním statusu diplomatických místností podle VÚDS se zabýval Mezinárodní soudní dvůr (MSD) v rozsudku ze dne 11. 12. 2020 ve věci Rovníková Guinea proti Francii, na který odkazují jak žalobkyně, tak žalovaný. MSD v něm řešil, zda budova v Paříži nabyla diplomatický status navzdory nesouhlasu Francie. Budova byla ve vlastnictví syna prezidenta Rovníkové Guiney, toho času také ministra této země a druhého viceprezidenta. Francie vlastníka budovy vyšetřovala za zpronevěru, legalizaci výnosů z trestné činnosti a související trestné činy a v souvislosti s tím provedla prohlídku budovy a zabavila luxusní vozidla nacházející se na parkovacím místě před budovou, rovněž ve vlastnictví majitele budovy.
64. Městský soud konstatuje, že ani závěry tohoto rozsudku nedávají jasný návod, jak postupovat v nynějším případě. MSD vychází z toho, že VÚDS není příliš nápomocná při určování okolností, za nichž nemovitost nabývá statusu prostor mise (bod 62 rozsudku), a že úmluva nestanovuje žádný ekvivalent mechanismu „*persona non grata*“ pro prostory diplomatické mise (bod 65 rozsudku). Na podkladě mimo jiné toho dospívá k závěru, že VÚDS neumožňuje vysílajícímu státu jednostranně vnucovat svou volbu prostor pro diplomatickou misi, pokud přijímající stát vznesl proti této volbě námitky (bod 67). Námitky však podle MSD musí být včasné a nesmí být svévolné a diskriminační (bod 73 a 74). Na okraj soud poznamenává, že samotný rozsudek byl přijat většinou devíti soudců proti sedmi, bylo proti němu podáno sedm disentních stanovisek a nezůstal bez kritické odborné odezvy (viz též ANDRÁŠEK, Marek. *Vídeňská úmluva o diplomatických stycích*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 17, marg. č. 62.).
65. Rozsudek ve věci Rovníková Guinea proti Francii tedy řeší situaci, zda mohla nemovitost přes nesouhlas přijímajícího státu nabýt diplomatický status, a jaké znaky má mít účinně projevený nesouhlas. To je situace odlišná od té nynější, v níž žalobkyně namítá, že nemovitosti diplomatický status měly a následně jim ho česká strana v rozporu s VÚDS jednostranně odňala (k tomu, že to tak nebylo, se soud vyjádří podrobněji níže). Soud souhlasí s žalobkyní v tom, že uvedený rozsudek MSD není na nynější situaci plně přílehlavý. Nevyplývá z něj ale, že vymezení prostor diplomatické mise je podmíněno souhlasem obou států a jednostranné vymezení či *změna* není přípustná, jak tvrdí žalobkyně v bodě 39 žalob. Změně statusu mise se totiž rozsudek vůbec nevěnuje. A jde-li o prvotní vymezení místností, soudní dvůr naopak vylučuje vznik místností mise proti vůli

přijímajícího státu – včas projevené, nediskriminační a nesvévolné – jako projev suverenity přijímajícího státu (bod 72 věta třetí rozsudku).

66. Vedle toho je nepřesný a zavádějící výrok žalované v bodě 36 obou napadených rozhodnutí, že Ministerstvo zahraničních věcí má právo jednostranně určovat diplomatický charakter nemovitých věcí a přesněji vymezit místnosti mise, což se odvíjí od kompetenčního zákona. Posuzování diplomatického charakteru místností je skutečně úkolem Ministerstva zahraničních věcí (dále také „MZV“), které zabezpečuje vztahy České republiky k ostatním státům [§ 6 odst. 2 kompetenčního zákona], a MZV tuto svou kompetenci vykonává na zákonném podkladě: tím jsou v tomto případě VÚDS, VÚKS, Konzulární úmluva mezi ČSSR a SSSR a mezinárodní zvyklosti a obyčeje. Z nich jednoznačná „jednostrannost“ při určování místností mise nevyplývá, vyplývá z nich ale konečné slovo přijímajícího státu, které v této oblasti má, jak vysvětlí městský soud níže. Orgány daňové správy jsou naproti tomu odpovědné za posouzení toho, zda daňový subjekt splňuje výjimku pro osvobození od daně, úvahu o tom si činí samostatně a vydávají o tom odůvodněná rozhodnutí. Nepřísluší jim sice přezkoumávat zákonnost jednání MZV, přísluší jim však hodnotit naplnění podmínek pro osvobození od daně, a to učinily. Žalobkyně namítá, že daňové orgány samostatně nezkoumaly, zda bylo zrušení konzulárního či diplomatického postavení sporných nemovitostí oprávněné, to však není pravda. Finanční úřad, resp. žalovaný vyšli z podkladů a vyjádření Ministerstva zahraničních věcí, které si sami vyžádali. Žalovaný tyto podklady a obsah vyjádření částečně převzal do svého rozhodnutí, uvedl, ze kterých skutkových a právních podkladů vycházel, a současně vypořádal všechny námitky žalobkyně, které uplatnila v daňovém řízení. Fakt, že právní posouzení diplomatického statusu nemovitostí vychází z úvah a aktů MZV, je důsledkem kompetenčního rozvržení úkolů mezi orgány státu, nijak nezhoršuje postavení žalobkyně a nezasahuje do jejích práv. Podstatné je, že si žalovaný učinil samostatný úsudek o tom, zda jsou sporné nemovitosti osvobozeny od daně, na základě úvah MZV, které žalovaný zahrnul do svého rozhodnutí, vysvětlil jejich skutkový i právní základ a současně se vypořádal s konkrétními námitkami žalobkyně. Tyto žalobní námitky žalobkyně jsou tedy nedůvodné.
67. Při hodnocení diplomatického charakteru sporných nemovitostí vyšel žalovaný z vyjádření MZV ze dne 13. 5. 2024 (bod 34 napadených rozhodnutí). Z něj vyplývá, že Velvyslanectví Ruské federace rozšiřuje status místností diplomatické mise a s ním související osvobození od daně na veškeré nemovitosti ve vlastnictví Ruské federace na českém území. MZV sdělilo, že tento přístup byl skutečně v minulosti dlouho aplikován, nicméně s ohledem na změnu společenských poměrů a výrazné snížení počtu personálu Velvyslanectví Ruské federace bylo velvyslanectví opakovaně vyzýváno, aby ruská strana doložila, k jakým účelům objekty ve vlastnictví Ruské federace využívá. MZV nikdy neobdrželo z ruské strany žádné relevantní vyjádření, a dokonce bylo z veřejně dostupných zdrojů zjištěno, že mnohé nemovitosti jsou užívány ke komerčním účelům. MZV proto nótami ze dne 27. 7. 2020, čj. 119446/2020-DP a ze dne 26. 3. 2021, čj. 109044-1/2021-DP oznámilo ruské straně, které místnosti nadále považuje za místnosti mise (druhou uvedenou nótou uznalo MZV navíc za místnost mise rezidenci zástupce vedoucího mise). Rozhodný den pro konec uznávání diplomatického statusu Ministerstvo zahraničních věcí určilo na 28. 7. 2020. Velvyslanectví Ruské federace podle MZV doručení této nóty nikdy nepopíralo a reagovalo na ni svou nótou č. 189-n ze dne 9. 10. 2020.

68. Žalovaný v napadeném rozhodnutí také shrnul obsah diplomatických nót, které měl k dispozici. Nótou ze dne 27. 7. 2020 sdělil Diplomatický protokol MZV Velvyslanectví Ruské federace, které nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně MZV považuje za místnosti mise ve smyslu VÚDS. MZV dodalo, že v případě jiných místností mise bude možné posoudit režim nedotknutelnosti až na základě dalších doplňujících informací včetně účelu využití těchto prostor. MZV také potvrdilo režim nedotknutelnosti u konkrétních bytů diplomatického zástupce, resp. členů personálu velvyslanectví. Nótou ze dne 21. 10. 2020 v reakci na nótu ruského velvyslanectví ze dne 9. 10. 2020 MZV požádalo ruské velvyslanectví, aby sdělilo, jaké úřadovny velvyslanectví se nacházejí na jiných adresách, než je adresa sídla mise. MZV také dle svých slov opakovaně požádalo o sdělení přesných adres soukromých obydlí členů personálu diplomatické mise vč. jednoznačné identifikace bytových jednotek. Diplomatický protokol MZV sdělil, že si je vědom probíhajících česko-ruských konzultací ohledně nemovitého majetku, neshledává však žádnou kolizi mezi obsahem konzultací a jednoznačnou identifikací místností mise a soukromých obydlí personálu mise. Přiznání diplomatického statusu podle MZV není bezprostředně spojeno s vlastnictvím nemovitostí. Nótou ze dne 26. 3. 2021 MZV zopakovalo, které nemovité objekty považuje za místnosti mise a sdělilo, že status ostatních nemovitostí ve vlastnictví žalobkyně na českém území je předmětem česko-ruských expertních konzultací. Nótou ze dne 15. 6. 2021 MZV sdělilo, že nemůže akceptovat opakovaně ústně i písemně vyjádřený názor ruského velvyslanectví, že veškerý nemovitý majetek žalobkyně na českém území se těší postavení místností mise, a že pozice Diplomatického protokolu MZV vyjádřená v nótě ze dne 26. 3. 2021 zůstává nezměněna.
69. Žalovaný vyšel při posuzování nároku na osvobození nemovitostí od daně z obsahu nót a rozhodné datum určil na 28. 7. 2020 na základě vyjádření MZV (bod 65 napadených rozhodnutí). K právnímu účinku nót se žalovaný vyjádřil v bodech 37 a 38 napadených rozhodnutí tak, že určení charakteru nemovité věci závisí na konkrétních krocích přijímajícího a vysílajícího státu a na používání dotčených nemovitostí pro účely diplomatické mise. Pokud dojde k odlišným stanoviskům, je na přijímajícím státu, aby posoudil, jaké nemovitosti užívané vysílajícím státem jsou užívány k plnění funkcí diplomatické mise. Jedním ze základních principů vztahů a jednání mezi státy o záležitostech diplomatických výsad a imunit je princip určité žádosti vysílajícího státu a následné vyjádření přijímajícího státu. Práva vysílajícího státu jsou ve VÚDS upravena tak, že žádné zásadní úkony nejsou možné bez alespoň implicitního souhlasu přijímajícího státu, počínaje zřízením mise, jejím umístěním, zřízením jejích úřadoven, přes souhlas s osobou vedoucí mise až po celkový (povolený) počet personálu. To odráží vyšší pravomoci státu přijímajícího, které se odvíjejí od jeho suverenity. Nemovité věci cizího státu na území přijímajícího státu nejsou automaticky považovány za místnosti mise. Privilegia a imunity se mohou vztahovat pouze na takovou nemovitou věc, která je uznávána ze strany přijímajícího státu za místnosti mise.
70. Žalobkyně v žalobách tvrdí, že Česká republika implicitně souhlasila s diplomatickým postavením nemovitostí a až do dne 27. 7. 2020 nevznesla žádné námitky, čímž převzala závazek strpět diplomatické a konzulární imunity, které k nemovitostem náleží. Implicitní souhlas má trvalý charakter, ke změně konzulárního či diplomatického postavení nemovitostí za existence diplomatických či konzulárních vztahů by mohlo dojít výlučně na základě dvoustranné mezinárodní dohody, která uzavřena nebyla. Otázky týkající se nemovitých věcí žalobkyně na českém území a českých nemovitostí na území žalobkyně byly doposud řešeny prostřednictvím expertních konzultací, které od roku 1997 probíhaly

konzistentně. Jednostranná změna přístupu je podle žalobkyně v rozporu s principem legitimního očekávání. Podle žalobkyně byl diplomatický charakter „řady nemovitých věcí“ „rovněž“ určen jednotlivými usneseními vlády ČSSR z let 1970 až 1982, které byly hromadně zrušeny až dne 15. 5. 2023. Žalobkyně v žalobách dále uvedla, že kromě souhlasu České republiky s diplomatickým postavením byl charakter nemovitostí a jejich osvobození dán jednak mezinárodními smlouvami, dohodami, či jinými dvoustrannými akty, jednak usnesením československé vlády, především v případech nemovitostí, které byly zakoupeny či postaveny bývalým Sovětským svazem.

71. Soud o věci uvážil takto. Účelem VÚDS je široce podporovat přátelské vztahy mezi národy, úžeji potom zajistit účinné plnění úkolů diplomatických misí (preambule VÚDS, poslední věta bodu 65 a bod 66 rozsudku MSD ve věci Rovníková Guinea proti Francii). Přijímající stát se v zájmu podpory přátelských vztahů vzdává vůči druhému státu části své suverenity, a to formou privilegií a výsad, které přiznává těmto státům a osobám, které jeho jménem jednají na území přijímajícího státu. Tato omezení jsou však zarámována plněním úkolů diplomatických misí, k jejichž zajištění omezení slouží. V tomto duchu je třeba vykládat všechna ustanovení úmluvy. Zřízení diplomatických styků mezi státy a stálých diplomatických misí se podle čl. 2 VÚDS děje vzájemnou dohodou; zřízení úřadoven, které jsou součástí mise, v jiných místech než těch, v nichž je sídlo mise, vyžaduje předchozí výslovný souhlas přijímajícího státu (čl. 12 VÚDS). Zánik diplomatických misí a úřadoven úmluva neupravuje, to však neznamená, že se takové situace nemohou dít, a to i v situacích předchozího souhlasu přijímajícího státu. Opačný výklad neodpovídá realitě diplomatických vztahů mezi státy, které mohou mít různorodou podobu, mohou se v čase měnit a společně s nimi se může měnit rozsah výkonu diplomatických aktivit na území, počet diplomatických pracovníků a s tím nezbytně související potřeby vysílajícího státu využívat pozemky a nemovitosti k plnění úkolů diplomatické mise.
72. Podle žalobkyně se může změnit diplomatický a konzulární status pozemků jen na základě dvoustranné mezinárodní dohody mezi oběma státy, s tím však městský soud nesouhlasí. Takové paušální pravidlo nevyplývá z VÚDS ani z jiných předpisů. Přestože je žádoucí řešit neshody ohledně diplomatického statusu místností mise primárně vzájemnou dohodou, vždy to možné není a v situaci, v níž mezi sebou státy dohody nedosáhly, musí mít poslední slovo přijímající stát. Opačný přístup by při nesouhlasu jednoho ze států vedl ke konzervaci historického stavu bez možnosti tento stav konfrontovat s reálným a aktuálním stavem diplomatických vztahů mezi zeměmi. Také by nežádoucím způsobem omezoval suverenitu přijímajícího státu nad rámcem závazků, které vyplývají z VÚDS, a současně ani nijak nepřispíval k podpoře přátelských vztahů mezi zeměmi v souladu s účelem úmluvy. Důležitý je vždy celkový kontext věci.
73. Žalobkyně se v žalobách dovolává čl. 1, 3 a 5 sdělení č. 99/1996 Sb. sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Ruskou federací o přátelských vztazích a spolupráci. Z nich však nevyplývají žádné konkrétní závazky států. Strany se touto smlouvou obecně zavázaly rozvíjet svoje vztahy jako spřátelené státy, řídit se zásadami svrchované rovnosti a plnit závazky podle mezinárodního práva v dobré víře, jakož i pořádat pravidelné konzultace na různých úrovních s cílem zabezpečit další rozvoj a prohloubení svých dvoustranných vztahů a výměny názorů na mezinárodní otázky. Postup žalované, resp. MZV není s těmito závazky v rozporu. Žalobkyně se nemůže dovolávat spřátelených vztahů mezi zeměmi ve svůj prospěch v situaci, jestliže sama s druhou stranou nespolupracuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

74. V projednávané věci se soud zabývá otázkou diplomatického statusu nemovitostí jako podmínky pro osvobození vlastníka – žalobkyně – od daně z nemovité věci. Z napadených rozhodnutí vyplývá, že od roku 1993 do roku 2020 daňové orgány vycházely z toho, že sporné nemovitosti jsou pod diplomatickou ochranou a jsou osvobozeny od daně na základě § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) zákona o dani z nemovitých věcí (bod 28 napadených rozhodnutí). Přístup daňových orgánů se změnil až na základě podnětu MZV. Z diplomatických nót, které jsou součástí daňového spisu, vyplývá, že Diplomatický protokol MZV na konci července roku 2020 přehodnotil svůj dosavadní přístup k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně a pokusil se revidovat jejich status. Učinil tak s ohledem na výrazné snížení pracovníků zastupitelských úřadů Ruské federace v ČR a zjištění z veřejných zdrojů, že mnohé nemovitosti jsou užívány v rozporu s diplomatickým právem ke komerčním účelům. Diplomatický protokol deklaroval, které nemovitosti považuje za místnosti mise ve smyslu čl. 1 písm. i) VÚDS (budovu velvyslanectví a byty tam umístěné, konzulární oddělení velvyslanectví, budovu obchodního oddělení velvyslanectví a byty tam umístěné, rezidenci vedoucího diplomatické mise, rezidenci zástupce vedoucího mise) a požádal ruskou stranu, aby označila další objekty či jejich části, v nichž jsou umístěny místnosti mise včetně využití těchto prostor a soukromá obydlí členů personálu Velvyslanectví Ruské federace. Z vyjádření MZV, které žalobkyně nepopřela, vyplývá, že ruská strana setrvala na svém výkladu, že ochrany požívají všechny nemovitosti v jejím vlastnictví. Podle vyjádření MZV v daňovém řízení česká strana tento přístup dříve také „částečně aplikovala“.
75. Z napadených rozhodnutí ani z daňového spisu není jasné, co znamená „částečná aplikace“ tohoto přístupu, ze spisu nevyplývá ani to, jakému statusu, v jakém rozsahu diplomatické ochrany a na základě čeho se ta která z konkrétních nemovitostí těšila před rokem 2020. Uvedené svědčí ve prospěch tvrzení žalobkyně, že Česká republika implicitně souhlasila s diplomatickým postavením nemovitostí až do dne 27. 7. 2020, minimálně co se osvobození od daně týče, neboť ve vztahu k ostatnímu rozsahu ochrany nemovitostí nevyplývá nic ani z daňového spisu, ani z tvrzení žalobkyně. Není ani jasné, jaký má diplomatická ochrana uvedených nemovitostí počátek. Žalobkyně na jednu stranu tvrdí, že otázky týkající se jejich nemovitých věcí byly doposud řešeny prostřednictvím dvoustranných expertních konzultací, které podle ní probíhaly konzistentně od roku 1997, výstupy z nich ale žalobkyně nedoložila a ani z jejích tvrzení není jasné, co přesně, ve vztahu ke kterým nemovitostem bylo jejich předmětem.
76. Na druhou stranu žalobkyně tvrdí, že diplomatický charakter „řady nemovitých věcí“ byl „rovněž“ určen jednotlivými usneseními vlády ČSSR z let 1970 až 1982, které byly hromadně zrušeny až dne 15. 5. 2023. Žalobkyně tuto námitku uplatnila již v daňovém řízení. Žalovaný se s ní vypořádal tak, že zopakoval svou argumentaci o tom, že podstatné jsou kroky MZV v letech 2020 (bod 77 napadených rozhodnutí). Je tedy nedůvodná žalobní námitka žalobkyně, že se žalovaný nevypořádal s jejími námitkami týkajícími se vybraných usnesení vlády ČSSR; žalovaný se s nimi vypořádal tak, že proti nim postavil vlastní argumentaci, která se s argumentací žalobkyně vylučuje. Žalobkyně doložila jednotlivá usnesení vlády ČSSR k žalobě a soud je provedl při jednání, nezjistil z nich však nic podstatného pro věc. Vyplývá z nich, že vláda v letech 1970 až 1982 souhlasila se zajištěním výstavby objektů velvyslanectví či obchodního zastupitelství SSSR, převedením pozemků, na kterých stojí, do bezplatného užívání SSSR a převedením objektů do vlastnictví SSSR, případně těmito usneseními uložila odpovědným osobám zajistit organizační a technické zajištění výstavby. Z usnesení nevyplývá nic o daňovém režimu objektů ani nic o jejich

diplomatickém charakteru a ochraně, a to ani k datu, kdy byla vydána, natož ve vztahu k letům 2021 a 2022. Zmínku o daních obsahuje jen čl. II bodu 1 Smlouvy ze dne 19. 11. 1974 o výstavbě výstavního obchodního pavilonu SSSR na pozemcích č. 1226 a č. 2084 v k. ú. Bubeneč, žalobkyně však nevysvětlila, kterých podle ní neprávem zdaněných pozemků se podle ní smlouva týká a jaký je jejich aktuální režim. Samotný fakt, že nemovitosti historicky zakoupil či postavil Sovětský svaz, popř. že tak učinila ČSSR ve prospěch Sovětského svazu či je dala Sovětskému svazu k užívání, ještě o diplomatickém charakteru těchto nemovitostí nesvědčí, a to ani k okamžiku vydání usnesení vlády ČSSR, tím méně k roku 2020. Soud nezjistil ke statusu nemovitostí nic bližšího ani z jiných mezinárodních smluv, dohod či jiných dvoustranných aktů, které žalobkyně obecně bez bližšího označení zmiňuje v bodě 41 žalob.

77. I kdyby však soud přijal tvrzení žalobkyně, že respektování diplomatického statusu některých (konkrétně neoznačených) nemovitostí má základ v souhlasu vlády ČSSR s výstavbou nemovitostí v letech 1970 až 1982 v kombinaci s tím, že vláda ČSSR výstavby nemovitostí implicitně chápala jako místnosti mise, nemůže přijmout tezi, že má tento implicitní souhlas (spočívající v tom, že ČSSR tehdy nevznesla proti místnostem mise včasnou, ne-svévolnou a nediskriminační námitku ve smyslu rozsudku MDS ve věci Rovníková Guinea proti Francii) závazné účinky do rozhodných zdaňovacích let 2021 a 2022. Žalobkyní prosazovaný výklad by ve svém důsledku vedl k tomu, že by ČR byla navždy vázána implicitním jednáním ČSSR vůči SSSR v období normalizace za úplně jiné politické situace, a změna přístupu by nyní byla možná jen se souhlasem SSSR, resp. Ruské federace. S tím nelze souhlasit.
78. Soud tedy v rámci předmětu žaloby vycházel z toho, že v rozsahu osvobození od daní Česká republika implicitně uznávala diplomatickou ochranu sporných nemovitostí od roku 1993 až do roku 2020. V roce 2020 Diplomatický protokol MZV nótou ze dne 27. 7. 2020 jednoznačně deklaroval, které nemovitosti považuje za místnosti mise a chráněné VÚDS a vyzval ruskou stranu prostřednictvím jejího velvyslanectví, aby konkrétně označila další nemovitosti, které využívá k diplomatickým účelům, a tyto účely blíže označila, aby jim česká strana rovněž mohla garantovat diplomatickou ochranu. Ruské velvyslanectví na výzvu nereagovalo, respektive jeho zastávaný postoj je, že všechny nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně mají být pod diplomatickou ochranou. S tím městský soud nesouhlasí, neodpovídá to ani znění VÚDS, VÚKS a Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR, podle nichž jsou chráněny jen místnosti mise/konzulární místnosti, které jsou používány pro diplomatické či konzulární účely. Česká strana se prostřednictvím nót pokusila vyjasnit diplomatický status nemovitostí, ruská strana jí však v tomto ohledu neposkytla součinnost. Česká strana proto konzistentně se svým postojem opakovaně vyjádřeným ruské straně setrvala na tom, že uznává jen diplomatickou ochranu nemovitostí označených v nótách. Česká strana odůvodnila žádost adresovanou ruské straně změnou společenských poměrů, výrazným snížením počtu personálu Velvyslanectví Ruské federace a veřejnými zjištěními o tom, že některé z nemovitostí, jimž Česká republika dosud poskytovala diplomatickou ochranu, žalobkyně využívá ke komerčním účelům. Na tomto místě soud též odkazuje na sdělení MZV ze dne 31. 1. 2025, které je součástí správního spisu a z něhož vyplývá, že MZV vycházelo z šetření a informací poskytnutých mu Policií ČR v březnu a prosinci 2019 (jednalo se o zjištění, že na adresách dvou nemovitostí ve vlastnictví žalobkyně užívají bytové jednotky cizinci, resp. osoby, které tam byly ubytovány na základě nájemních smluv uzavřených s Ruskou federací) a dále ze skutečnosti, že již v roce 2019 byla česká strana informována zástupcem velvyslance Ruské federace o nemovitostech v ČR svěřených

ruskou stranou jako vlastníkem do správy Federálního státního unitárního podniku, jehož předmětem činnosti je dle veřejně dostupného obchodního rejstříku pronájem nemovitostí. To vše považuje městský soud za dostatečné, logické a legitimní důvody k tomu, aby Česká republika jako přijímající stát oslovila vysílající stát a iniciovala kroky směřující k tomu, aby ověřila, zda Česká republika poskytuje diplomatickou ochranu těm nemovitostem, které pro to podle mezinárodního práva splňují podmínky. Ruská strana žádosti české strany nevyhověla, ta proto oprávněně v souladu se svým dříve deklarovaným stanoviskem vycházela z toho, že diplomatickou ochranu bude poskytovat konkrétně označeným nemovitostem a ne jiným, o nichž jí není známo, zda je ruská strana využívá k diplomatickým a konzulárním účelům. Postup české strany tedy nebyl svévolný, ani diskriminační, nelze ho hodnotit ani jako rozporný se zásadou *pacta sunt servanda* či jinými zásadami mezinárodního práva.

79. Jednání české strany nelze ani hodnotit jako celkově jednostranné: Diplomatický protokol MZV dal ruské straně prostor k tomu, aby označila místnosti užívané k diplomatickým účelům. Ruská strana však tento prostor nevyužila. Taková situace skutečně neměla jiné východisko, než aby česká strana jako suverénní přijímající stát zaujala k věci vlastní stanovisko, jinak by byla situace zablokována nečinností ruské strany. Žalobkyně nemohla legitimně očekávat, že nebude-li s českou stranou spolupracovat, bude moct nadále těžit z implicitního souhlasu české strany.
80. Aby mohly být nemovitosti osvobozeny od daně, musely v rozhodném období požívat diplomatických a konzulárních výsad a imunity podle mezinárodního práva [§ 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) zákona o dani z nemovitých věcí]. A aby mohly nemovitosti, resp. jejich vlastníci požívat diplomatických výsad ve vztahu k nemovitostem, musí se jednat o nemovitosti používané pro diplomatické a konzulární účely [čl. 23 a čl. 1 bod i) VÚDS, čl. 32 a čl. 1 bod 1 písm. j) VÚKS, čl. 22 a čl. 19 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR]. Přijímající stát v tomto případě jednající prostřednictvím daňových orgánů ve spolupráci s MZV tedy musí mít možnost ověřit, zda daňový subjekt – v tomto případě jiný stát – splňuje podmínky pro osvobození od daně, a tedy využívá konkrétní nemovitosti k diplomatickým a konzulárním účelům. Pokud příslušné orgány přijímajícího státu zjistí, že tomu tak není, či s nimi vysílající stát v tomto ohledu nespolupracuje, rozhodnou o daňové povinnosti vysílajícího státu jako daňového subjektu, a to navzdory nesouhlasu vysílajícího státu. Vyplývá to z vnitrostátních daňových předpisů a jak městský soud obsáhle vysvětlil, není to ani v rozporu s mezinárodním právem.
81. Postoj české strany vyjádřený v nótách ze dne 27. 7. 2020, čj. 119446/2020-DP a ze dne 26. 3. 2021, čj. 109044-1/202-DP, ani nemusel být konečný, neboť tyto nóty zjevně nechávaly prostor otevřený k dalšímu jednání. Žalovaný však nezjistil a ani sama žalobkyně nedoložila, že by další obsah komunikace mezi státy v jakékoli formě vedl k nějakým výsledkům ve vztahu k rozhodným obdobím. Uvedené diplomatické nóty MZV prokazují, že ve zdaňovacích obdobích let 2021 a 2022 požívaly diplomatické ochrany, a tedy i osvobození od daně jiné nemovitosti ve vlastnictví žalobkyně než ty, o které je spor v tomto řízení. Soud nezjistil jiné skutečnosti, které by osvědčovaly diplomatický charakter sporných nemovitostí v rozhodných obdobích. Žalobkyně obecně odkazuje na dvoustranné expertní konzultace mezi státy, netvrdí však blíže nic konkrétního o jejich obsahu a výsledcích ve vztahu k neosvobozeným nemovitostem. Soud tedy ve shodě s žalovaným považuje uvedené nóty za skutkový a právně účinný doklad o tom, že sporné nemovitosti nebyly

v rozhodných obdobích osvobozeny od daně podle § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) podle zákona o dani z nemovitých věcí.

82. Žalobkyně v žalobách tvrdí, že osvobozené nemovitosti ve smyslu čl. 1 písm. i) VÚDS používá pro účely mise, konkrétně pro ubytování konzulárních pracovníků podle čl. 19 odst. 1 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR. Žalobkyně však neuvedla, které konkrétní nemovitosti – včetně konkrétních adres a jednotek používá k ubytování konzulárních pracovníků či jiným (konkrétním) diplomatickým činnostem, a to ani na výzvu Diplomatického protokolu MZV, ani v daňovém řízení, ani v soudním řízení. Její tvrzení jsou obecná a pro závěr o osvobození sporných pozemků od daně nedostatečná.
83. Městský soud však na rozdíl od žalovaného a MZV nepovažuje za rozhodný den pro uznávání diplomatického statusu den 28. 7. 2020, tedy den po dni, v němž MZV vydalo nótu ze dne 27. 7. 2020. Není jasné, na základě čeho tento okamžik MZV určilo. S ohledem na to, že po vydání nóty ze dne 27. 7. 2020 již nebyly zjištěny skutečnosti, které by měly vliv na diplomatický status sporných nemovitostí, by rozhodným dnem měl být den, kdy byla nóta MZV ze dne 27. 7. 2020 doručena velvyslanectví žalobkyně, a to se prokazatelně mohlo seznámit s postojem české strany a reagovat na něj. Žalovaný ani MZV však netvrdí, že byla nóta doručena ruskému velvyslanectví dne 28. 7. 2020, ani o tom nedoložilo doklad. Pro účely nynějšího řízení však není nutné určit, ke kterému dni pozbyly sporné nemovitosti diplomatický status, resp. přesněji ke kterému dni Česká republika oprávněně přestala uznávat jejich diplomatický status. Podstatné je, zda měly nemovitosti diplomatický status ke dni 1. 1. 2021, resp. 2022 ve smyslu § 13b odst. 1 zákona o dani z nemovitých věcí (podle tohoto ustanovení *se daň z nemovitých věcí stanoví na zdaňovací období podle stavu k 1. lednu roku, na který je daň stanovována*). Podle vyjádření MZV byla nóta ze dne 27. 7. 2020 doručena ruskému velvyslanectví, to na ni reagovalo nótou ze dne svou nótou č. 189-n ze dne 9. 10. 2020. Tedy v říjnu roku 2020 ruské velvyslanectví na nótu reagovalo a výzvě Diplomatického protokolu MZV nevyhovělo. Soud nezjistil, že by velvyslanectví výzvě dle nóty ze dne 27. 7. 2020 vyhovělo někdy později. Soud má proto za prokázané, že ke dnům 1. 1. 2021 a 1. 1. 2022 sporné nemovitosti diplomatickou ochranu neměly. Soud nesouhlasí se žalobkyní, že rozhodným dnem „čistě teoreticky“ mohl být 17. 5. 2023, v němž byla zrušena usnesení vlády ČSSR z let 1970 až 1982, a to usnesením vlády České republiky ze dne 17. 5. 2023 č. 361. Soud vysvětlil již výše, že usnesení vlády ČSSR z let 1970 až 1982 nemají vliv na diplomatický status sporných nemovitostí ve zdaňovacích obdobích, kterými se soud zabývá.

7. Závěr a náklady řízení

84. Soud shrnuje, že správce daně a žalovaný jednali v daňovém řízení s žalobkyní prostřednictvím jejího velvyslanectví v souladu s čl. 3 písm. a) VÚDS, a tomu řádně doručovali prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí. Žalobkyně nedoložila oprávnění odštěpného závodu Federální státní unitární podnik, „Podnik pro správu majetku v zahraničí“ Kanceláře prezidenta Ruské federace jednat jejím jménem v daňovém řízení, a současně nemohla přenést svou povinnost na někoho jiného jednajícího pod jeho vlastním jménem. Daňové orgány proto správně úkony učiněné podnikem nevyhodnotily jako úkony učiněné jménem žalobkyně a na její daňový účet.
85. Sporné nemovitosti nebyly v rozhodných obdobích osvobozeny od daně podle § 4 odst. 1 písm. c) a § 9 odst. 1 písm. c) podle zákona o dani z nemovitých věcí a podle čl. 23 VÚDS, čl. 32 VÚKS a také čl. 19 a 22 Konzulární úmluvy mezi ČSSR a SSSR, protože žalovaný

prokázal, že tyto nemovitosti nebyly pod diplomatickou ochranou. Žalobkyně tento závěr v řízení nevyvrátila.

86. Soud nevyhověl žádné z žalobních námitek žalobkyně, a proto žaloby podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
87. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované nevznikly žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec její úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. května 2026

Mgr. Věra Jachurová v.r.
soudkyně